

Mart 2016 · Sayı: 111 · 4 TL

Meraklı Minik

Erken Çocukluk Dönemi İçin Aylık Bilim Dergisi

Miirrr...
Miirrr...
Miirrr...

Derginizle birlikte...

Kedi Dominosu
Kedilerle Doğru-Yanlış Oyunu
Kedi Eşleme Kartları
Rengârenk Çıkartmalar

3+ yaş

Sevgili Çocuklar,

Kediler, insanların en çok bağ kurduğu, en sevilen hayvanlardan biri.

Birçoğumuzun yaşantısında çok önemli yer kaplıyorlar. Belki de bu nedenle birçok insan davranışını, kedi davranışlarına benzeterek tanımlıyoruz. Kedi gibi sakulmak, kedi gibi kırvılmak, kedinin fareyle oynadığı gibi oynamak ya da süt dökmüş kedi gibi durmak bunlardan yalnızca birkaçı. Biz de kedilere ayırdığımız bu sayımızda sokaklarda yaşayan ya da evlerimizde beslediğimiz kedilere bolca yer verdik. Biraz da aslan, leopar gibi büyük kedilerden söz ettik. Bizim ülkemizde de yaşayan vaşak ve karakulağı da unutmadık.

Kedileri daha iyi tanımanızı sağlayacak bu sayımızı çok seveceğinizi düşünüyoruz.

Meltem Yenal Coşkun

"**Benim manevi mirasım ilim ve akıldır**" *Mustafa Kemal Atatürk*

Sahibi

TÜBİTAK Adına Başkan
Prof. Dr. Ahmet Arif Ergin

Genel Yayın Yönetmeni
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Duran Akca

duran.akca@tubitak.gov.tr

Yayın Yönetmeni

Meltem Yenal Coşkun
meltem.coskun@tubitak.gov.tr

Yayın Danışma Kurulu

Prof. Dr. Erol Arcaklıoğlu
Prof. Dr. Meryem Beklioğlu
Prof. Dr. Ş. Sebnem Ellialioğlu
Doç. Dr. Serap Tıraş Teber
Yrd. Doç. Dr. Naz Börekçi
Yrd. Doç. Dr. Latife Çimen
Dr. Ahmet Uludağ

Editor

Aslı Zülal
asli.zulal@tubitak.gov.tr

Redaksiyon

Özlem Özbal
ozlem.ozbal@tubitak.gov.tr

Araştırma ve Yazı Grubu
Bilge Nur Karagöz
bilge.karagoz@tubitak.gov.tr

Yasemin Şahin
yasemin.sahin@tubitak.gov.tr

Grafik Tasarım

Fulya Koçak
fulya.kocak@tubitak.gov.tr

Çizer
Pınar Büyükgüral
pinar.buyukgural@tubitak.gov.tr

İdari Hizmetler

Mehmet Akif Şenyl
mehmet.senyl@tubitak.gov.tr

Mali Yönetmen

Kemal Tan
kemal.tan@tubitak.gov.tr

İletişim Bilgileri

Meraklı Minik Dergisi
Akay Caddesi No: 6
06420 Bakanlıklar / Ankara
Tel (312) 298 95 61 (Yazı İşleri)
Faks (312) 428 32 40 (Yazı İşleri)
Internet www.merakliminik.tubitak.gov.tr
e-posta merakli.minik@tubitak.gov.tr

Abone İlişkileri

abone@tubitak.gov.tr
Tel (312) 222 83 99

ISSN 977-1307-1998

Fiyatı 4 TL

Baskı

APA UNIPRINT Basım San. ve

Tic. A.Ş.

www.apa.com.tr

Tel (212) 798 28 40

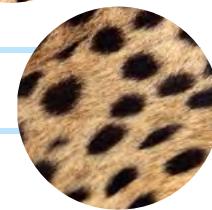
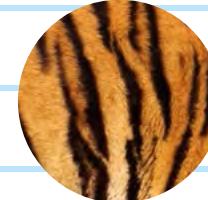
Baskı Tarihi: 28.02.2016

Dağıtım

Turkuaz Dağıtım Pazarlama A.Ş.
<http://www.tdp.com.tr>

İçindekiler

- 2 Murr... Murr... Murr...
- 6 Kedili Sitenin Kedileri
- 8 Ankara Kedisi, İran Kedisi, Siyam Kedisi...
- 9 Kediler Konuşur mu?
- 11 Kedi Ağaçtan Nasıl İnecek?
- 12 Kediler Oyun Oynamayı Çok Sever
- 14 İki Resim Arasında Kaç Fark Var?
- 16 Kedili Kafeye Hoş Geldiniz!
- 18 Biz de Kediyiz!
- 21 Kedilerin Kürkleri
- 22 Kedi Araştırmacıları İşbaşında!
- 24 Fotokapanın Önünden Kimler Geçmiş?
- 26 Çok Merak Ediyorum
- 28 Haydi Mutfağa
- 30 Küçük Eller İşbaşında
- 32 Kitap... Oyun... Öneri...

Kapak Çizimi: Göksu Karaca

Mirrrr... Mirrrr... Mirrrr...

Daha Önce bir kedi sevdiesen şu sesleri çok iyi bilirsin: Mirrrr.. Mirrrr.... Mirrrr....

Ve eğer bu kediye dikkatle baktıysan...

gereksinim duyduğu zaman dışarı çıksamı tırnaklarının olduğunu...

gözlerinin senin gözlerinden
biraz farklı olduğunu...

parmaklarının ucunda yürüdüğünü...

ve geceleri gözlerinin parlaklığını
fark etmiş olmalsın.

O güzel "mürrr" sesini çıkaran kedi, başını senin bacaklarına sürtmiş de olabilir. Çünkü senin onu sevmeni istemiştir. Zaten sen de büyük olasılıkla o kedinin başını, sırtını ya da gıdısını okşamışsındır.

Bir de, eğer bu kedi sen onu severken elini galayıvermişse, belki biraz da şaşırarak, dilinin pütür pütür olduğunu hissetmişsindir.

Biraz da şanslısan,
dişi kedilerin, yavrularını emzirdiğine...

ağızlarıyla
yavrularını
enselerinden tutup
taşındıklarına...

yavrularını çağırırken her
zamankinden farklı bir şekilde
miyavladıklarına tanık olmuş
olabilirsin.

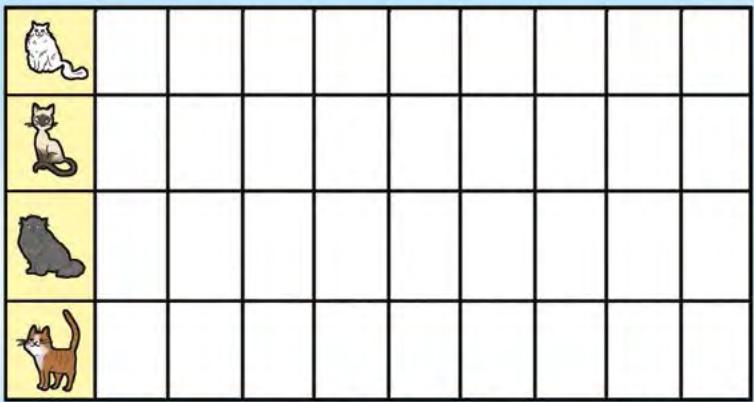

Peki hepsi bu kadar mı? Değil elbette! Kedilerle ilgili
keşfedecek daha o kadar çok şey var ki! Haydi
durma, sayfaları çevir ve keşfetmeye başla!

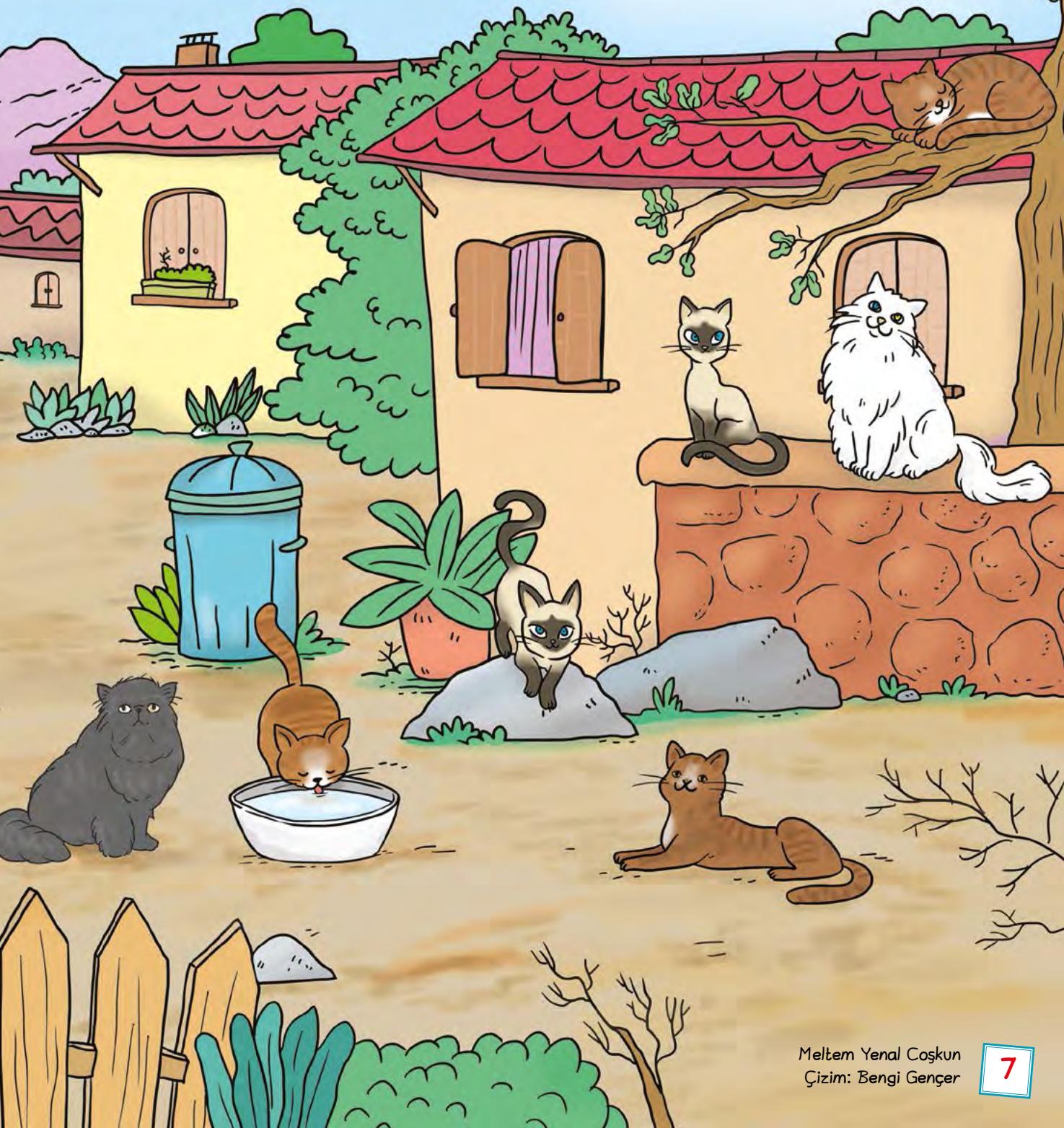
Kedili Sitenin Kedileri

Burası kent merkezinden uzaktaki bir sitenin bahçesi. Bu sitede ve etrafında çok sayıda kedi yaşıyor. Çünkü bu sitede yaşayanlar kedileri çok seviyor ve onlara yemek veriyorlar. Zaten evlerinde besledikleri kediler de var. Evlerde beslenen kediler de gezmek için dışarı çıktığında sitenin bahçesinde kedilerden yürünmüyör. Tıpkı bu resimde gördüğün gibi!

Yandaki tabloda dört farklı kedinin resimleri var. Bu kedilerin benzerlerinden büyük resimde de var. Önce bu dört kediden birini incele. Sonra büyük resimde ona benzeyen kaç kedi var say. Sonra da tabloda o kedinin resminin yanındaki kutucuklardan, bulduğun sayı kadarını boyaya. Aynısını diğer üç kedi için de yap.

Ankara kedisi

İran kedisi

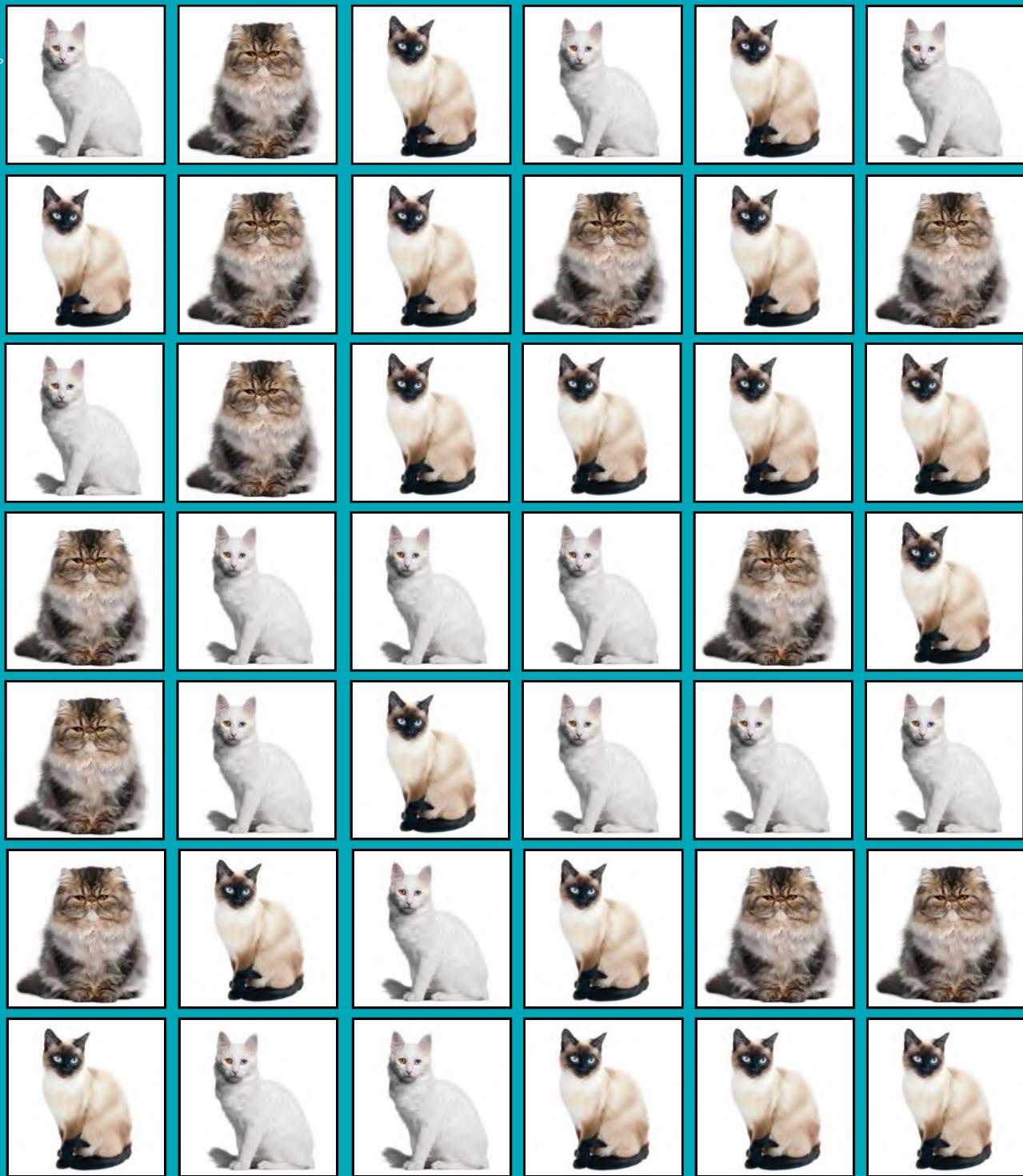
Siyam kedisi

Ankara Kedisi, İran Kedisi, Siyam Kedisi...

Ankara kedisi, İran kedisi, Siyam kedisi. Ankara kedisi, İran kedisi, Siyam kedisi...

Hep bu sırayı izleyerek "Başlangıç"tan "Bitiş"e gidebilir misin? Bunu yaparken yalnızca yanlara ve aşağı doğru ilerleyebilirsin.

Başlangıç

Bitiş

Kediler Konuşur mu?

Bu sayfadan küçük bir kitap yapabilirsin.

Sayfayı turuncu kesikli çizgilerden kes.

Böylece üç ayrı parça elde edeceksin.

Bu parçaları siyah çizgilerden arkaya katla.
Sonra parçaları, sayfa numaraları birbirini izleyecek
biçimde iş işe koy ve ortasından zımbala.

Kitabın hazır!

9 Kendilerini rahat hissettiklerinde ve mutlu
olduklarında böyle yatıp gözlerini kısarlar.

Tedirgin olduklarında ya da kızıklarında böyle
kuyruklarını sallalar.

Avlarına doğru ses çıkarmadan yaklaşmaya
çalışıklarında böyle yürürlar.

Aslı Zülal
Çizim: Esin Özbek

Dikkatlerini çeken bir şey olduğunda gözlerini
kocaman açıp böyle bakarlar.

Aslında kediler konuşmaz, ama ne düşündüklerini ya da ne hissettiğini hareketlerinden anlayabilirsin. Örneğin sizi gördüklerine sevindiklerinde kuyruklarını böyle kaldırırlar.

1

Miyav!

10

Güvendikleri birini gördüklerinde sırtüstü yatıp karınlarını gösterirler.

3 Bir şeye ya da bir yere dikkatlice yaklaşırken kulaklarını sağa sola döndürür, şevreyi dinlerler.

Çevrelerindeki şeylere sürünererek kokularını bırakırlar. Kedi dilinde bu, "burası benim" demektir.

5

Kendilerini tehlikede hissettiğinde böyle görünürler.

8

Kaygılандıklarında ya da korktuklarında kulaklarını iki yana indirip bir köşeye saklanırlar.

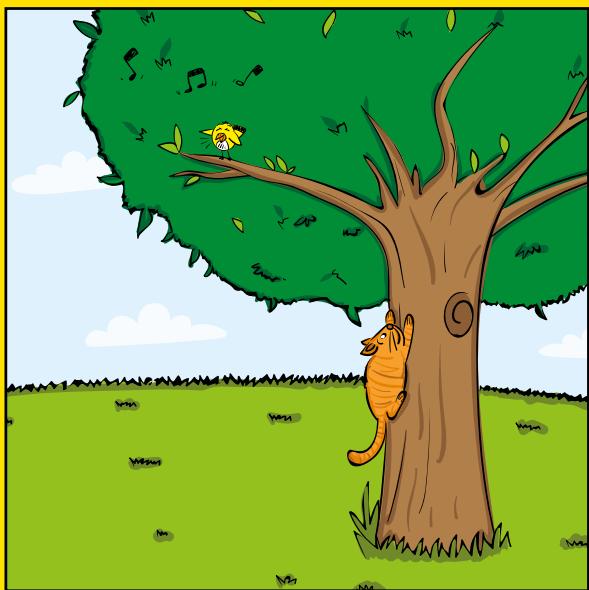
6

Kedi Ağaçtan Nasıl İnecek?

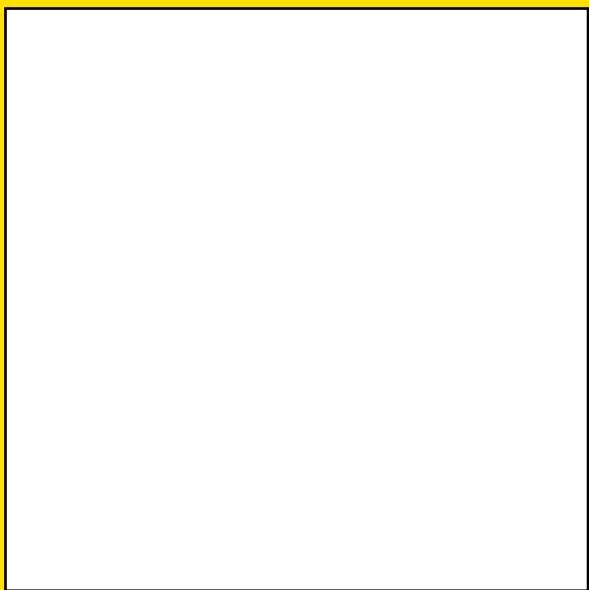
Deniz'in kedisi bir ağaca tırmanmış. Ama sonra ağaçtan inememiş ve miyavlamaya başlamış... Bir komşuları bir merdiven getirmiş. Merdiveni ağaç'a dayamış. Sonra merdivene çıkarak kedi ağaçtan indirmiş.

Aşağıda bu olayı anlatan resimlerin birincisi var. Diğer resimlerse dergimizin ekindeki çıkartmaların arasında. Haydi ikinci, üçüncü ve dördüncü resimleri yerlerine yapıştır.

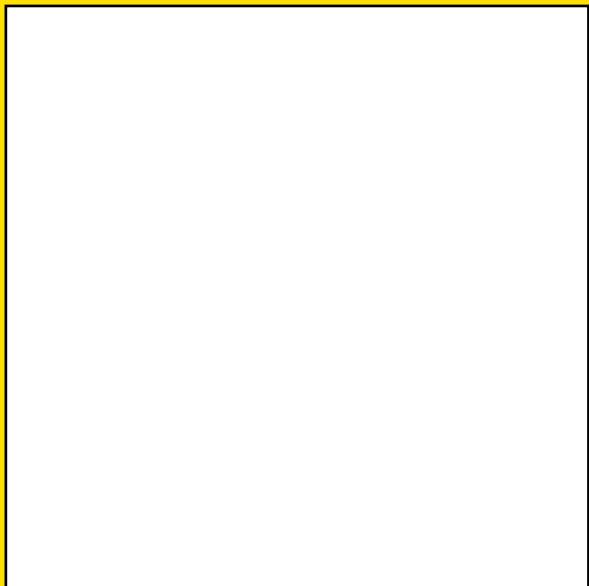
1

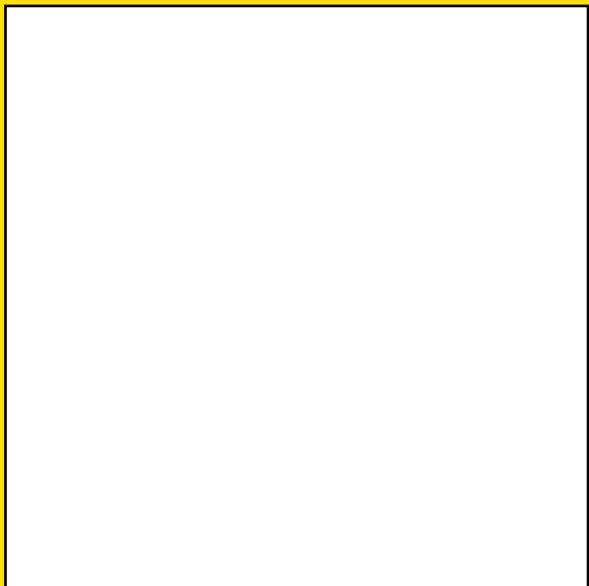
2

3

4

Kediler Oyun Oynamayı Çok Sever

Yumaklarla oynamaya bayılırlar.

Aydın Çiftliği / İğne

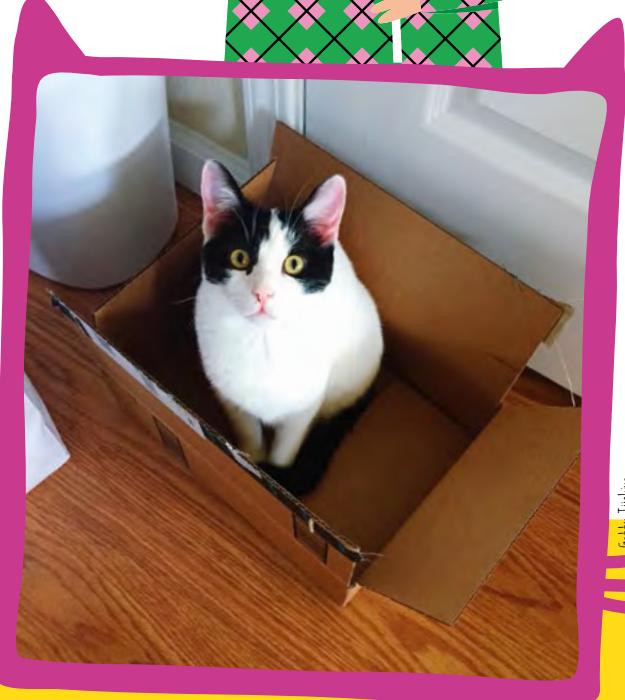
6+11 Türkeli

Oyun oynayarak avlanma becerilerini geliştirirler.

Yavru kedilerin
çevrelerini
de oyun
oynayarak
keşfeder.

Kediler boş bir kutu...

...ya da bir
alışveriş poşeti
gördüklerinde
hic dayanamaz,
icine
giriverirler.
Bu, onların
en sevdiği
oyunlardan
biridir.

İki Resim Arasında Kaç Fark Var?

Bu iki sayfada, birbirine çok benzeyen iki resim var. Ama aralarında küçük küçük farklar var. Bakalım sen bu farklardan kaçını bulacaksın?

Kedili Kafeye Hoş Geldiniz!

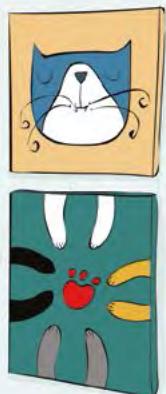
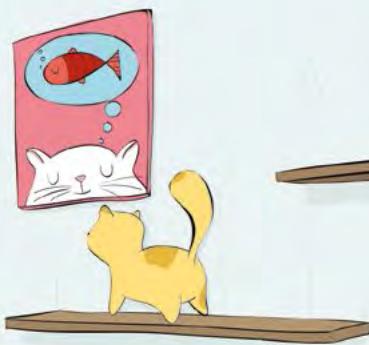
Burası bir kedili kafe. Bu kafede bir sürü kedi yaşıyor. Buraya gelen insanlar hem bir şeyler yiyecek içecek hem de kedilerle vakit geçiriyor. Haydi resmi incele ve kedili kafede neler oluyor anlat!

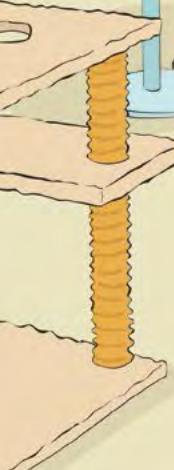
Kedilerden
kaçı beyaz?

Kedilerden
kaçı uuyor?

Kedilerden
kaçı mama yiyor?

Biz aslanız.
Topluluk halinde
yaşarız.

Biz çita
yavrularıyız. Annemizin
yanından hiç ayrılmayız.

Ben bir leoparım.
Ağaçta uyumaya
bayılırım.

Karakulak derler
bana. Kulaklarımın
arkası kapkara.

Kedilerin Kürkleri

Kedilerin kürklerinin desenleri farklı farklı olur. İşte kaplan, leopar, çita ve aslan. Her birinin kürküne deseni diğerlerindeninkinden farklı. Dergimizin ekindeki çıkartmaların arasından kedilerin kürklerinin desenlerini bulup altlarındaki dairelere yapıştırır mısın?

Kaplanın
kürkünde
siyah
şıgiler var.

Çitanın
kürkünde siyah
benekler var.

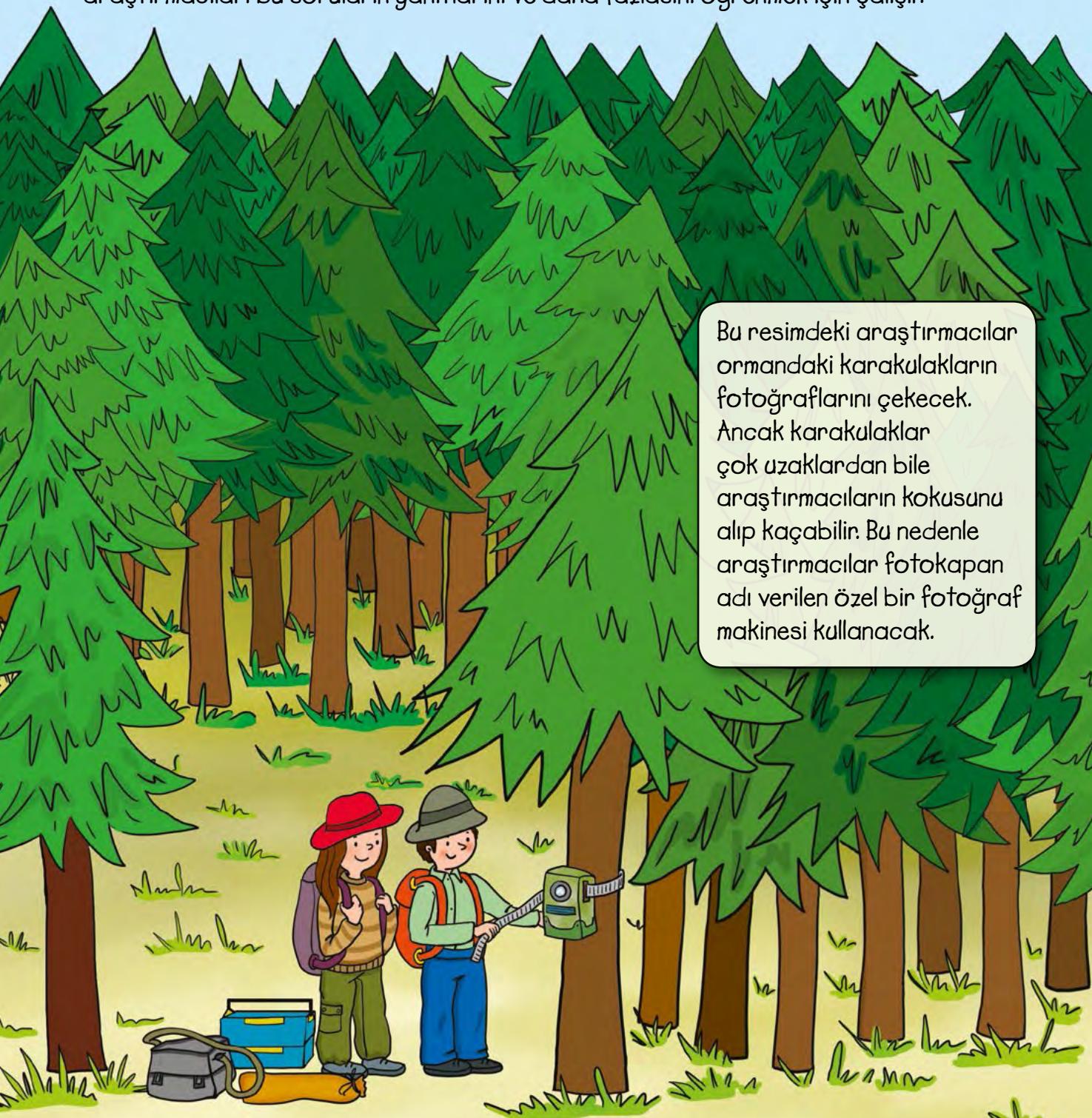

Leopardin
kürkünde
kahverengili
siyahlı
benekler
var.

Aslanın
kürkü
düz
renk.

Kedi Araştırmacıları İşbaşında!

Karakulak, vaşak, aslan, kaplan gibi kediler nerelerde yaşar? Nasıl beslenirler? Yuvalarını nereye yaparlar? Toplu halde mi yoksa tek mi gezerler?.. İşte kedi araştırmacıları bu soruların yanıtlarını ve daha fazlasını öğrenmek için çalışır.

Bu resimdeki araştırmacılar ormandaki karakulakların fotoğraflarını çekecek. Ancak karakulaklar çok uzaklardan bile araştırmacıların kokusunu alıp kaçabilir. Bu nedenle araştırmacılar fotokapan adı verilen özel bir fotoğraf makinesi kullanacak.

Fotokapanı ağaçlardan birine bağlıyorlar. Sonra da oradan ayrılacaklar. Fotokapanın önünden ne zaman bir hayvan geçse fotokapan onun fotoğrafını çekecek. Araştırmacılar daha sonra bu fotoğrafları inceleyecek.

Araştırmacılar kedilerin doğada bıraktıkları izleri de inceler. Örneğin ayak izlerini... Bu araştırmacılar daha önce buradan geçen kaplanların çamurda bıraktıkları ayak izlerini inceliyor. Ayak izlerine bakıp buradan kaç kaplan geçtiğini tahmin edecekler.

Sence buradan kaç kaplan geçmiş olabilir?

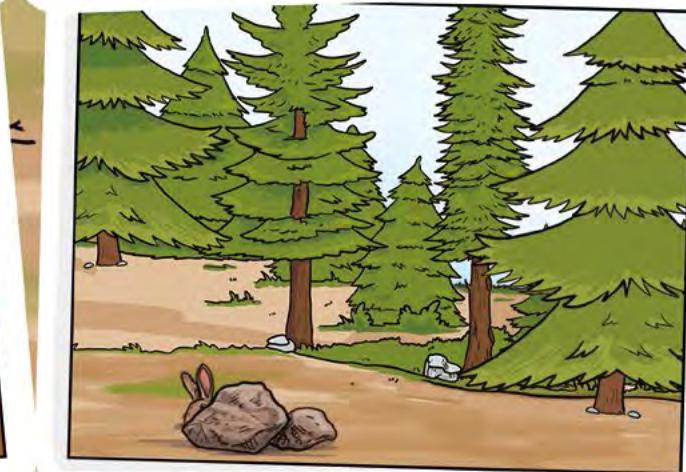
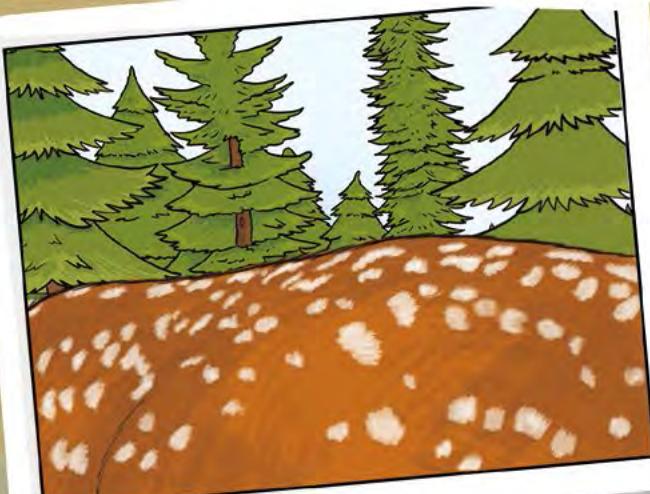
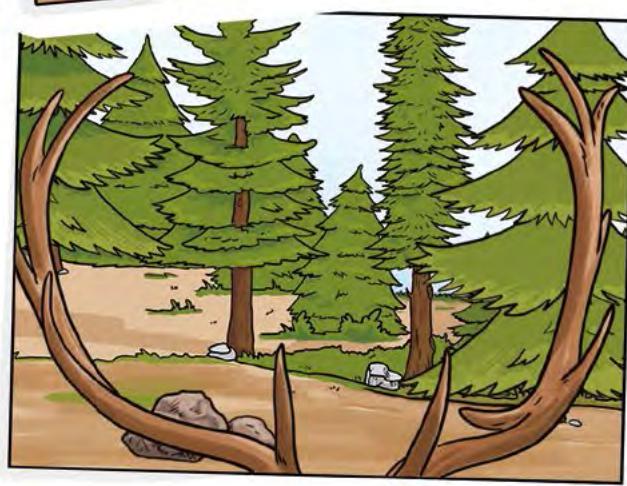
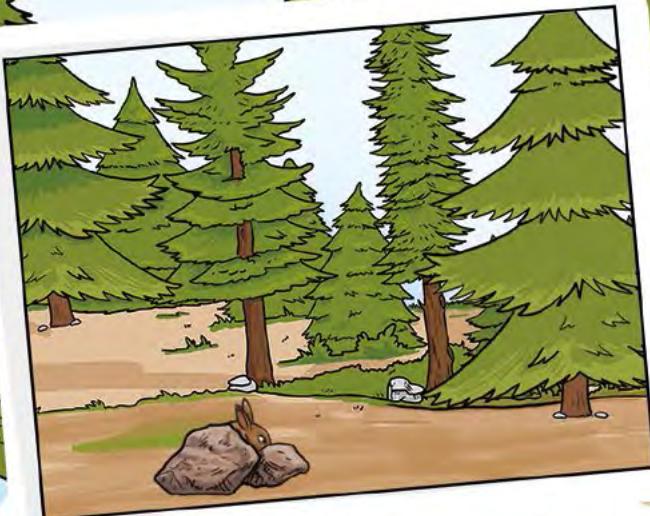
Bu araştırmacılar da aslan dişkilerini inceliyor. Dişkılardan burada yaşayan aslanların nasıl beslendiklerini ve sağlıklı olup olmadıklarını anlayabilecekler. Ayrıca dişkileri sayınca burada yaşayan aslanların sayısını da belirleyecekler.

Fotokapanının Önünden Kimler Geçmiş?

Bu araştırmacı ormandaki ağaçlardan birine bir fotokapan yerleştirmiştir. Bir süre sonra fotokapanı kontrol etmeye geldiğinde ne görsün! Fotokapan ormanda yaşayan pek çok hayvanın fotoğrafını çekmiş. Araştırmacı çok sevinmiş! Haydi fotokapanın çektiği fotoğrafları incele. Fotoğraflardaki hayvanların adlarını söyle. Bunun için yan sayfanın altındaki resimlerden yararlanabilirsin.

Karakulak

Alageyik

Bozayı

Yabantavşanı

Çok Merak Ediyorum

Yavru kedilerin gözleri neden kapalıdır?

Sümeyye Zehra Kablancı - 6 yaş - İstanbul

Kediler doğunca niye gözlerini açamazlar?

Sümeyye Çalışkan - 4,5 yaş - Ankara

Yeni doğan yavru kedilerin gözleri kapalıdır. Kediler doğduklarında gözleri etrafı görebilecek kadar gelişmemiştir. Gözlerinin açılması ve görebilmeleri için büyüp gelişmeleri gereklidir.

Birkaç hafta içinde yavru kedilerin gözleri yavaş yavaş açılır. Ancak ilk başlarda etrafı bulanık görürler. Biraz daha büyüdüklerinde daha iyi görmeye başlarlar.

Sorularınızı bekliyoruz!

Taşıtlar ve sürücülerle ilgili sorularınızı 15 Nisan'a kadar bize gönderin.

Bu sorulardan birini ya da birkaçını Mayıs 2016 sayımızda yanıtlayalım.

Adınızı, soyadınızı, yaşınızı ve yaşadığınız ili yazmayı unutmayın.

İşte adreslerimiz:

TÜBİTAK Meraklı Minik Dergisi

"Çok Merak Ediyorum" Köşesi

Akay Caddesi No: 6 06420 Bakanlıklar / Ankara

e-posta: merakli.minik@tubitak.gov.tr

www.merakliminik.tubitak.gov.tr/form/cok-merak-ediyorum

Haydi Mutfağa

Patatesli Peynirli Kedi

Malzeme

- 1 orta boy patates
- 1 marul yaprağı
- 1 yemek kaşığı lor peyniri
- 1 yemek kaşığı zeytinyağı
- 1 siyah zeytin
- 1 dal maydanoz

Bu sayfadaki
etkinlik
yetişkinlerle
birlikte
yapılmalıdır.

Patatesi haşlayın. Soğuduktan sonra kabuğunu soyun. Bir tabağa alarak çatalla ezin. Lor peynirini ve zeytinyağını ekleyip karıştırın. Bu karışımından alacağınız bir parçayla kedinin gövdesini oluşturun.

Gövdeyi tabağa yerleştirin. Sonra kedinin başını, kulaklarını, bacaklarını ve kuyruğunu yapın. Zeytinden kestiğiniz küçük parçalarla kedinin göz, burun ve ağınızı oluşturun. Maydanozun sapından keseceğiniz parçalarla da kedinin büyüklerini yapın.

Marulu doğrayıp tabağınızı süsleyin. Afiyet olsun.

Küçük Eller İşbaşında

Ocak 2016 sayımızda bir kedi kostümü tasarlamanızı istemiştik. İşte kedi kostümlerinizle çektiğiniz fotoğraflarınız. Burada yer veremediğimiz fotoğraflarınızı da internet sitemizde görebilirsiniz. Internet sitemizin adresi:
<http://www.merakliminik.tubitak.gov.tr/>

Ahmet Burak Cetinel - 4 yaş - Sakarya

Büge Delihasan - 5,5 yaş - Rize

Alp Tekin Firidin - 4 yaş - İstanbul

Irmak Alya Celik - 4 yaş - Bursa

Buse Bunal - 5 yaş - İzmir

Rüzgar Tanesen - 5 yaş - Bolu

Nilda Güney - 4 yaş - Kocaeli

Tuna Aslan - 5 yaş - Ankara

Hazel Duran - 3 yaş - Osmaniye

Günes Ergolu - 4,5 yaş - Düzce

Ali Efe Aktug - 6 yaş - Bartın

Alp Mülazimoglu - 4,5 yaş - Kayseri

Ali Hamza Tekin - Van

Ece Delen - 4 yaş - Karaman

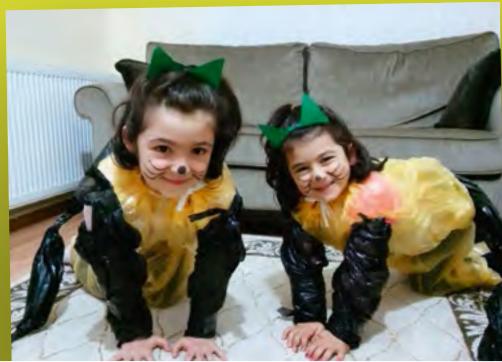
Bera Gergin - 6 yaş - Kütahya

Yagmur Eda Keyvan - 3,5 yaş - Burdur

Yigit Eren (6 yaş) ve Rima (5 yaş) Güzel - Aydın

Esma Elif Erdogan (5,5 yaş) ve Fatma Sena Gökçek (5 yaş) - Kırşehir

Arya Dora Gaytancioglu - 5 yaş - Tekirdağ

Beren Aydin - 4 yaş - Eskişehir

Ekin Efe Bacaksiz - 5 yaş - Muğla

Leyla Ebrar Gür - Adana

Özgür Kilic - 4 yaş - Antalya

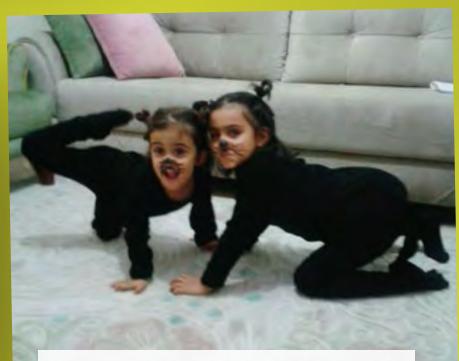
Umut Catak - 6 yaş - Gaziantep

Beyza Acikgoz - 5 yaş - Erzurum

Muhammed Yilmaz - Konya

Zehra (4 yaş) ve Ceyda (6 yaş) Alıcı - Adiyaman

Kaan Tunç - 5 yaş - Edirne

Nisa Naz Karatas - Giresun

Zulal Akkus - 2,5 yaş - Elazığ

Mayıs 2016 sayımız için atık malzemeler kullanarak otobüs, tren, yolcu uçağı gibi bir toplu taşıma aracı maketi yapmanızı istiyoruz. Maketlerinizle birlikte çektiğiniz bir fotoğrafınızı, adınızı, soyadınızı ve yaşadığınız il de yazarak bize gönderin. Bunun için 15 Nisan'a kadar süreniz var. Adreslerimiz aşağıda:

TÜBİTAK Meraklı Minik Dergisi
"Küçük Eller İşbaşında" Köşesi
Akay Caddesi No: 6
06420 Bakanlıklar / ANKARA
e-posta: merakli.minik@tubitak.gov.tr
www.merakliminik.tubitak.gov.tr/kucuk-eller

Kitap... Oyun... Öneri...

Kedi Dominosu

Bu sayımızda sizin için hazırladığımız oyunlardan biri de kedi dominosu. Dominoyu oynamak için önce dergimizin ekindeki yirmi sekiz domino kartını hazırlamanız gerekiyor.

Kurallar

- Oyun, iki, üç ya da dört kişiyle oynanır.
- Domino kartları karıştırılarak üzerinde kedi fotoğrafları bulunan yüzleri alta bakacak şekilde üst üste yere koyulur.
- Oyun iki kişiyle oynanacaksa oyuncular yedişer kart alır. Üç ya da dört kişiyle oynanacaksa her oyuncu 5 kart alır.
- İlk oyuncu elindeki kartlardan herhangi birini, üzerinde kedi fotoğrafları bulunan yüzü üsté bakacak şekilde ortaya koyar. Sıra sonraki oyuncuya geçer.
- Sırası gelen oyuncu elindeki kartlarda, yerdeki karttaki kedi fotoğraflarından birinin olup olmadığını bakar. Varsa, o kartı üzerinde

aynı kedinin fotoğrafı olan kartın yanına koyar. Bunu yaparken aynı fotoğrafların birbirine bitişik durmasına dikkat eder.

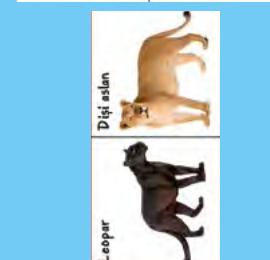
- Sırası gelen oyuncunun elindeki kartlarda, yerdeki kartın üzerindeki kedi fotoğraflarından biri yoksa oyuncu yerden bir kart çeker. Çektiği kartta da yerdeki diğerlerle eşleşen fotoğraf yoksa sıra sonraki oyuncuya geçer.
- Oyun bu şekilde devam eder.
- İlk iki kart yere koyulduktan sonra yerde bir kart dizisi oluşmaya başlar.
- Bundan sonra sırası gelen her oyuncu, yerdeki kart dizisinin iki ucundaki kartlardan birinin yanına bir kart koymaya çalışır.
- Elindeki kartları ilk bitiren oyuncu oyunu kazanır.
- Oyuncuların ellerindeki kartlar bitmeden yerdeki kartlar biterse elinde en az kart kalan oyuncu oyunu kazanmış olur.

Aslı Zülal

Örnek oyun

Oyunu buradan devam edilebilir.

Üzerinde aynı resimden iki tane olan kartlar bu şekilde konulur.

Oyunu buradan devam edilebilir.

Üç Kedi Bir Canavar

“Üç Kedi Bir Dilek” adlı kitabın kahramanları Piti, Pati ve Pus, yeni bir serüvenle geri döndü! Sara Şahinkanat’ın yazdığı, Ayşe İnan Alican’ın resimlediği “Üç Kedi Bir Canavar” adlı bu ikinci kitapta Piti, Pati ve Pus adlı kediler, bu defa da güçlerini birleştirip yeni bir zorluğun üstesinden geliyorlar. Bu sırada yeni doğmuş minik bir yavrusu donmaktan kurtarıyor, türlüşekillerde hayal ettikleri canavarın hiç de korkulacak biri olmadığını keşfetmeyi ve yeni bir dost ediniyorlar. Günün kahramanları olmaları da cabası... Bu simsimci öyküyü ve kitabı arka kısmında bulunan parmak kuklalarını sizin de bizim kadar seveceğinizi düşünüyoruz. “Üç Kedi Bir Canavar”, Yapı Kredi Yayınları tarafından yayımlanmış.

Aslı Zülal

Kedi Eşleme Kartları

Bu sayımızda hazırladığımız kartlarda dokuz çift kedi resmi var. Bu kartlarla bir eşleme oyunu oynayabilirsiniz. Oyunu oynamak için önce kartları birbirinden ayırip karıştırın. Resimli yüzleri alta gelecek şekilde yere dizin. Sonra kartları ikişer ikişer açın. Birbirinin eşi olan kedi resimlerini bulmaya çalışın. Açıığınız iki kartta birbirinin eşi iki resim varsa bu iki kartı kenara ayırin. Açıığınız kartlardaki resimler birbirinin eşi değilse bu kartları ters çevirip başka iki kart açın. Dilerseniz bu oyunu iki ya da daha fazla oyuncuya, kartları sırayla açarak da oynayabilirsiniz.

Fulya Koçak

Büyüyünce
başka ayakkabıya
taşınmamız
gerekecek!